

agenda

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e

10.2.e

M +31(0)10.2.e

@minienw
.nl

Datum

30 april 2020

Bijlage(n)

-

Betreft	Stuurgroep Veilige en Gezonde luchtvaart
Vergaderdatum	7 mei 2020
Vergadertijd	09:30 - 10:30
Vergaderplaats	Webex
Deelnemers	10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e , , 10.2.e 10.2.e

1. Opening en introductie
2. Vaststellen agenda
3. Plan van Aanpak Luchtvaartprotocol Nederland
4. Exit-strategie (opschaling, screening)
5. Internationale harmonisatie
6. Communicatie
7. WVTTK
8. Rondvraag
9. Sluiting

Van: 10.2.e - BSK
Aan: 10.2.g @minienw.nl
Onderwerp: FW: Stuurgroep VGL /commentaar en ontwikkelingen internationaal
Datum: woensdag 6 mei 2020 16:12:16
Bijlagen: [overzicht_mondmaskerplicht.docx](#)
[image002.png](#)

Van: 10.2.e - DGB

Verzonden: woensdag 6 mei 2020 16:00

Aan: 10.2.e - DGB ; 10.2.e) - DGMI ; 10.2.e - DGB

CC: 10.2.e - BSK ; 10.2.e - DGB ; 10.2.e - DGB

Onderwerp: RE: Stuurgroep VGL /commentaar en ontwikkelingen internationaal

Thanks 10.2.e .

In aanvulling: Frankrijk heeft overigens wel bezwaar gemaakt tegen handschoenen ivm hogere overdrachtsrisico. Hierbij gevoegd een overzichtje met de internationaal mondmaskerplicht in Europese landen en in de luchtvaart vanuit de industrie

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 6 mei 2020 14:08

Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>

CC: 10.2.e - BSK <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Stuurgroep VGL /commentaar en ontwikkelingen internationaal

Beste 10.2.e , 10.2.e en 10.2.e

Naar ik heb begrepen maakt 10.2.e formeel deel uit van de Stuurgroep VGL v.w.b. ICAO/CART inbreng en zal morgen aan het overleg deelnemen

Ter voorbereiding hierop en in reactie op de eerdere uitvraag van 10.2.e wil ik graag vast het volgende meegeven:

Ook EUROCONTROL, ECAC, de Europese Commissie en EASA, zijn bezig om richtlijnen, aanbevelingen en instructies op te stellen voor de opstartfase van de (Europese) Luchtvaart. EUROCONTROL heeft daarbij zijn plan van aanpak en scenarioschets reeds gepubliceerd (bijgevoegd).

De Commissie heeft reeds gereageerd op de CART plannen van aanpak (bijgevoegd).

De verwachting is dat er uiterlijk volgende week dinsdag 12 mei een plan ligt van de Commissie met uitgangspunten en principes voor de opstart fase van de Europese luchtvaart. Dit plan zal uitgaan van op risico gebaseerde inschattingen, uitgangspunten en principes op hoofdlijnen. Het doel is om iedereen veilig en gezond te laten reizen in de luchtvaart. Daarvoor is harmonisatie, coördinatie, afstemming en wederzijdse kennisname en acceptie van eventuele (nationale) maatregelen en specificaties noodzakelijk.

EASA zal daarnaast met een gedetailleerder plan van aanpak komen met ook voorschriften en meer dwingende aanwijzingen.

NB De Commissie, bij monde van 10.2.e heeft afgelopen maandag 4 mei letterlijk aangegeven dat de anderhalve meter samenleving (uitgangspunt voor het Nederlandse beleid !) voor de luchtvaart moet worden losgelaten (dit is géén doel maar hooguit een middel) maar dat veeleer gedacht moet worden in termen van separatie maatregelen voor passagiers, crew en ander personeel en aan equivalente maatregelen die besmetting met Covid-19 helpen voorkomen (voorbeeld mondkapjes, desinfectie maatregelen en zelfs het dragen van handschoenen aan boord van vliegtuigen etc.).

Ik hoop dat met voorgaande in onze nationale discussies rekening wordt gehouden.

Tot zover

Vr. groeten

10.2.e

Van: 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 30 april 2020 18:10

Aan: 10.2.e - BSK <10.2.e @minienw.nl>;

10.2.e - BSK <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @twente-airport.nl'

<10.2.e @twente-airport.nl>; 10.2.e BARIN Secretary General

<10.2.e @barin.nl>; 10.2.e @acn.nl' <10.2.e @acn.nl>; 10.2.e

10.2.e - ILT <10.2.e @ilent.nl>; 10.2.e @klm.com;

10.2.e @lvnl.nl' <10.2.e @lvnl.nl>; 10.2.e - DGB

<10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @nctv.minjenv.nl' 10.2.e @nctv.minjenv.nl>;

10.2.e @eindhovenairport.nl' <10.2.e @eindhovenairport.nl>;

10.2.e @schiphol.nl

CC: 10.2.e - BSK <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.g @minienw.nl

Onderwerp: Agenda en PvA Stuurgroep VGL

Geachte leden Stuurgroep,

Vanmiddag bent u door 10.2.e uitgenodigd voor de vergadering van de Stuurgroep op 7 mei van 09.30-10.30uur. Bijgaand treft u de conceptagenda aan en het PvA voor het NL

Luchtvaartprotocol.

Het PvA is een concept en bedoeld als discussiestuk. Tijdens de Stuurgroep zullen o.a. besluiten worden genomen over:

- Algehele aanpak
- Algehele organisatie
- Bemensing Stuurgroep en werkgroepen
- Tijdlijn
- Scope (bijv. waar ligt de knip bij luchthavens tussen werkgroep 1 en 2?)

Eventuele reacties op voorhand op de agenda of het PvA zijn van harte welkom.

Met dank en groet,

10.2.

10.2.e

.....
Ministry of Infrastructure and Water Management
Civil Aviation Department | Air Traffic Management

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague

P.O. Box 20901 | 2500 EX | The Hague | The Netherlands

.....
M +31 6 10.2.e

10.2.e @minienm.nl

www.government.nl

 Luchtvaartindetoekomst.nl

Land	Waar	Gratis of zelf van voorzien
Nederland	Niet verplicht in het openbaar KLM: Vanaf 11 mei <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht (vanaf 8 jaar) 	Zelf voorzien
België	Als anderhalve meter niet mogelijk is mondkapjes verplicht. Lufthansa Group Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht (Brussels Airlines) 	Zelf voorzien
VK	Niet verplicht in het openbaar Eurostar verplicht	
Schotland	Gezichtsbescherming, sjaals als afstand niet kan	Zelf voorzien
Duitsland	Sinds 29 april in: <ul style="list-style-type: none"> Alle winkels; Openbaar vervoer Lufthansa Group Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht (Lufthansa) 	Onbekend (een doek of sjaal mag ook)
Oostenrijk	Sinds 14 april in: <ul style="list-style-type: none"> Alle winkels; Openbaar vervoer Lufthansa Group Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht (Austrian) 	Gratis (een doek of sjaal mag ook)
Spanje	Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Openbaar vervoer Iberia: <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht 	Zelf voorzien
Frankrijk	Aangeraden, maar niet verplicht. Wel verplicht in OV, onderwijs, bedrijven, winkels Air France: Vanaf 11 mei <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht 	Zelf voorzien
Portugal	Mondkapjes verplicht in OV, winkels, supermarkten	Zelf voorzien
Denemarken	Niet verplicht in openbaar	
Hongarije	Boedapest: Sinds 27 April <ul style="list-style-type: none"> Alle winkels Openbaar vervoer Wizzair: Sinds 1 mei <ul style="list-style-type: none"> Op alle vluchten 	Gratis / Zelf voorzien
Tsjechië	Voor iedereen buitenshuis	-
Zwitserland	Niet verplicht in openbaar Lufthansa Group Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht (Swiss) 	Zelf voorzien
Scandinavië	Zweden; mondkapjes AFGERADEN door zweedse RIVM Denemarken/Noorwegen/Finland: geen verplichting	
Italië	Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Alle winkels; Openbaar vervoer Lufthansa Group Sinds 4 mei: <ul style="list-style-type: none"> Maskerplicht (Air Dolomiti) 	Zelf voorzien
Luxemburg	Sinds 20 april: <ul style="list-style-type: none"> Alle winkels Openbaar vervoer 	Gratis / zelf voorzien
Polen	Sinds 16 april:	-

	• In het openbaar
LOT vlieg niet tot 31 mei | |
|--|---|--|

Luxemburg: <https://www.vdl.lu/en/news/mandatory-use-masks>

Polen: <https://wyborcza.pl/7,173236,25871630,wearing-face-masks-in-public-places-will-be-obligatory-the.html?disableRedirects=true#en>

Italië: <https://www.thelocal.it/20200428/coronavirus-where-should-you-wear-a-face-mask-in-italy>

Zwitserland: https://www.swissinfo.ch/eng/coronavirus_should-all-swiss-be-wearing-face-masks-/45663098

Frankrijk: <https://www.thelocal.fr/20200406/mask-or-no-mask-what-is-the-official-coronavirus-advice-in-france> & https://www.airfrance.nl/NL/en/common/page_flottante/hp/news-air-traffic-air-france.htm?_ga=2.214143767.1897974161.1588770865-550520883.1588770865

Spanje: <https://www.iberia.com/nl/arrivals-and-departures/> & <https://english.elpais.com/politics/2020-05-02/spanish-pm-face-masks-will-be-obligatory-on-public-transport-from-monday.html>

Duitsland: LUFTHANSA GROUP <https://www.airliners.de/lufthansa-maskenpflicht-passagiere-mittelsitze/55124>

Tsjechië: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/strict-measures-including-compulsory-face-masks-help-czechs-get-grip-on-covid-19/>

Nederland: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5111401/klm-stelt-gebruik-mondkapjes-aan-boord-verplicht-11-mei>

Oostenrijk: <https://orf.at/corona/stories/3160118/>

Duitsland: <https://www.morgenpost.de/vermishtes/article228815037/Maskenpflicht-Wie-lange-Ab-welchem-Alter-Mundschutz-tragen-Corona.html>

Hongarije: <https://hirado.hu/belfold/belpolitika/cikk/2020/04/21/karacsony-jovo-hetfotol-az-uzletekben-boltokban-piacokon-taxikban-is-kotelezo-lesz-az-arc-eltakarasa>

Van: 10.2.g @minienw.nl
Aan: 10.2.e)- DGB
Onderwerp: FW: TUI Protocol Verantwoord Reizen
Datum: woensdag 6 mei 2020 12:44:00
Bijlagen: [23042020 Reactie TUI op uitvraag protocol luchtvaartsector.pdf](#)
[23042020 BIJLAGE Protocol Verantwoord Reizen.pdf](#)

Van: 10.2.e @tui.nl>
Verzonden: vrijdag 24 april 2020 16:31
Aan: 10.2.g @minienw.nl
CC: 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @tuifly.nl>; 10.2.e @tuifly.nl>
Onderwerp: TUI Protocol Verantwoord Reizen

Geachte 10.2.e 10.2.e 10.2.e , 10.2.e ,

Hartelijk dank voor de mogelijkheid om te reageren op uw uitvraag voor een protocol.
In de bijlage treft u het **protocol Verantwoord Reizen** van TUI aan.
Voor de inhoud verwijs ik u naar het begeleidend schrijven en de bijbehorende bijlage.

Voor meer toelichting gaan wij graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groeten,
Mede namens de 10.2.e ,

10.2.e

10.2.e

TUI Nederland N.V.

Volmerlaan 3 | 2288 GC | Rijswijk | Nederland

Postbus 157 | 2280 AD | Rijswijk | Nederland

Mobiel: +3110.2.e

10.2.e @tui.nl

www.tui.nl

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

10.2.e

Rijnstraat 8

2515 XP Den Haag

Kenmerk *Per e-mail* 10.2.g 21 :@minienw.nl
Betreft **Reactie TUI op uitvraag 1,5m Protocol Luchtvaartsector**
Telefoon
E-Mail
Datum **Rijswijk, 24 april 2020**

TUI fly
Postbus 157
2280 AD Rijswijk

Volmerlaan 3
2288 GC Rijswijk

T +31(0)20 892 1400
www.tui.nl

Kamer van Koophandel
nummer 27098512

ING Bank (IBAN:
NL31 INGB 0659 8782 40
BIC: INGBNL2A

Protocol Verantwoord Reizen

Geachte 10.2.e,

Dank u wel voor de mogelijkheid om te reageren op uw uitvraag voor een protocol voor de Luchtvaartsector. In de bijlage treft u een eerste concept protocol aan onder de noemer **Verantwoord Reizen**. Net zoals het kabinet kan ook TUI in deze aan grote verandering onderhevige tijd slechts drie weken vooruit kijken. Daarom beschrijft dit protocol een aantal uitgangspunten en fases die van belang zijn voor onze operatie. TUI opereert in een mondiale context en is onderdeel van TUI Group. Dit protocol is een eerste concept in afwachting van internationale gesprekken en afstemming met de Groep. Vanwege de korte doorlooptijd sturen wij u dit concept nu wel op binnen de door u gestelde termijn.

Inleiding

TUI Airlines Nederland is onderdeel van TUI Nederland welke onderdeel is van TUI Group, 's werelds grootste reisorganisatie. De luchtvaart sector leeft in onzekere tijden. Als gevolg van de coronacrisis loopt de vraag naar vliegtickets en reizen sterk terug, waardoor er sprake is van een derving van inkomsten. Omdat juist in deze periode beschikbaarheid van luchtvervoer van essentieel publiek belang is, vervult de luchtvaartsector momenteel een belangrijke functie ter ondersteuning van de vitale processen en bij de repatriëring van Nederlanders in het buitenland. De gezondheid van medewerkers, passagiers en uiteraard de vliegveiligheid staat daarbij voorop.

Uitgangspunten

Uitgangspunten van dit protocol zijn de geldende adviezen en maatregelen van de nationale gezondheidsinstanties (RIVM), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de European Union Aviation Safety Agency (EASA). Het protocol is gebaseerd op de stand van zaken op 24 April 2020 en dient steeds zo snel mogelijk gewijzigd te moeten worden wanneer nieuwe adviezen of maatregelen van kracht worden.

In dit protocol gaat TUI uit van een aantal fases waarin de operatie opgestart zal worden. Iedere fase kent maatregelen die passen bij die fase en bij de adviezen van de experts.

De afgelopen periode heeft TUI al de nodige maatregelen getroffen ter bescherming van passagier en medewerker. Deze maatregelen zijn wat TUI betreft doeltreffend voor de eerste fase waarin de operatie weer verder wordt opgeschaald. Zie hieronder en in de bijlage.

TUI opereert mondiaal en hecht eraan om zoveel mogelijk Europees (EASA) en/ of wereldwijd (IATA) af te stemmen om zo een eerlijk speelveld (level playing field) te garanderen. Momenteel is EASA hard aan het werk om ook (verplichte) richtlijnen op te stellen voor luchtvaartmaatschappijen. TUI is van mening dat ook de Nederlandse overheid deze regels tot uitgangspunt zou moeten nemen en er geen conflict mag ontstaan tussen beide sets aan maatregelen voor de sector.

De luchtvaart is van publiek belang en maakt onderdeel uit van de vitale processen. Uitgangspunt is daarom dat TUI Airlines Nederland operationeel is en blijft. TUI Airlines Nederland is van mening dat binnen de omgeving van een vliegtuig werkzaamheden niet op een reguliere en doelmatige wijze, anderhalve meter van anderen kunnen worden uitgeoefend, maar dat het protocol voldoende maatregelen bevat gericht op hygiëne en bescherming om het risico op een snelle en brede verspreiding te voorkomen (zie hieronder). Daarnaast meent TUI dat 1,5 meter een middel is om het doel, verspreiding van het virus en de gezondheid van de medemens, te borgen. Dit betekent dat maatregelen beoordeeld moeten worden binnen een bepaalde context en dat er in vliegtuigen andere type maatregelen van kracht kunnen zijn dan bijvoorbeeld op de luchthaven die hetzelfde doel dienen.

TUI kiest er dan ook voor om uit te gaan van verantwoord reizen, waarbij de gezondheid van passagier en medewerker voorop staat. TUI hecht er daarbij wel aan om aan te geven dat de gezondheid van klanten een verantwoordelijkheid is van de overheid en de klanten zelf. De maatregelen liggen daarom binnen de verantwoordelijkheidssfeer van TUI Nederland, maar zijn er wel op gericht om de verantwoordelijkheden daar te beleggen waar zij thuis horen.

Maatregelen ter verspreiding van het Coronavirus

TUI maakt onderscheid in een aantal fases waarbij per fase specifieke maatregelen kunnen gelden. Zodra we in een volgende fase terecht komen kunnen de andere maatregelen weer afgeschaald worden.

1. *Algemene maatregelen en voorschriften voor de werklocaties:*

De huidige (bestaande) protocollen gaan in op maatregelen gericht op afstand, hygiëne en bescherming.

2. *Maatregelen en voorschriften aan boord van het vliegtuig:*

De huidige (bestaande) protocollen gaan in op maatregelen gericht op afstand, hygiëne en bescherming.

Korte termijn: TUI Airlines Nederland heeft reeds, gebaseerd op de adviezen van EASA, protocollen opgesteld voor verantwoord vervoer van passagiers en cargo, waaronder zeer specifieke richtlijnen die van toepassing zijn op het vervoer van personen met (het vermoeden van) COVID-19 virus. Het huidige protocol is als bijlage bij deze bief toegevoegd.

Belangrijk om daarbij te vermelden is dat de lucht in de cabine voortdurend wordt ververst met buitenlucht. Alle vliegtuigen van TUI

Airlines Nederland zijn uitgerust met High Efficiency Particulate Air (HEPA) filters en zijn effectief in het voorkomen van de verspreiding van bacteriële en virale organismen in de lucht, zoals COVID-19.

Middellange termijn: TUI Airlines Nederland ziet de mogelijkheid tot laagdrempelig testen van passagiers als een effectieve middellange termijn oplossing. Door zogenaamde point-of-care-antilichaamtesten (sneltesten) aan te bieden aan passagiers kunnen we daar waar we 1.5 meter afstand niet kunnen borgen wel verdere verspreiding voorkomen. Deze kunnen worden gebruikt om zowel binnen als buiten een laboratoriumsetting via een snelle bepaling (10-30 minuten) van de aanwezigheid van antilichamen tegen COVID-19 te onderzoeken of iemand een actieve infectie heeft met COVID-19 of een infectie heeft doorgemaakt.

Lange termijn: Vaccin / eigen verantwoordelijkheid van de reiziger met een medicijn paspoort als onderdeel van de vervoersvoorwaarden. Hierbij geldt Schiphol idealiter als een safe zone (een clean health area), waarbij passagiers van te voren worden gescreend op vaccinatie en medicijn paspoort. Op het moment dat de Schiphol zone dan betreden wordt ontstaat er een garantie dat de omgeving gezond is. Dit zal veel overige maatregelen overbodig maken.

Kantoor

De maatregelen van de kantoororganisatie worden uitgewerkt op basis van geldende adviezen van het RIVM en de handreikingen van VNO-NCW.

Derde partijen

TUI werkt voor de afhandeling van een groot deel van haar operatie met externe partijen. TUI zal in de contracten en richtlijnen opnemen dat deze partijen verantwoordelijk zijn voor het hebben van een eigen protocol die recht doet aan de oproep van het kabinet en de juiste bescherming in acht neemt.

Communicatie

Het vertrouwen van de reiziger is van groot belang in alle fases die wij beschrijven. Het leven zoals we dat kennen is veranderd en dat zal gepaard gaan met onzekerheid aan de zijde van onze klanten. TUI zal zich inspannen om de klanten te voorzien van de goede informatie in alle fases van de reis via de haar beschikbare kanalen, zoals website, klantmailings, service nummers etc. Ook in de instructies aan medewerkers zal aandacht worden gevraagd voor de communicatie richting onze klanten.

Wat hebben wij van de overheid nodig

De overheid is een belangrijke partner als het gaat om het opschalen van de commerciële operatie. Hierbij zijn wat ons betreft een aantal zaken van belang:

- Dynamisch en flexibel mee schakelen en bewegen: de wereld om ons heen verandert iedere dag. TUI opereert in een mondiale context dat betekent dat ook andere landen maatregelen zullen nemen die van invloed zijn op onze operatie. Dit kan betekenen dat protocollen aangepast moeten worden. Wij vragen van de overheid om hier dynamisch in mee te bewegen.
- Exemptions op de due dates van licenses (Flightcrew & Maintenance); i.v.m. maatregelen (hygiëne, afstand, bescherming) in bepaalde trainingen.

- Afgestemde Europese en internationale aanpak: om te voorkomen dat er een lappendeken ontstaat aan verschillende maatregelen (die elkaar ook kunnen conflicteren) vragen wij de overheid om actief haar steun uit te spreken voor een gecoördineerde Europese aanpak. En om hier in Brussel de nodige actie op te ondernemen. Te streven naar één uniforme gezondheidsverklaring.
- Op enig moment zal er sprake zijn van het nieuwe normaal. Sommige maatregelen zullen wellicht noodzakelijk blijven, maar anderen kunnen van tijdelijke aard zijn. Wij vragen de overheid met ons en de sector na te denken over een afschaal strategie.
- Het is voor te stellen dat landen om ons heen (Duitsland, Canada etc.) beschermingsmiddelen zullen opleggen zoals het gebruik van mondkapjes. Wij vragen de steun van de overheid in de verkrijgbaarheid en financiële compensatie wanneer TUI en de sector op grote schaal hiervan gebruik moeten gaan maken.
- Waarborgen van een level playing field, maatregelen moeten ook gelden voor maatschappijen die van buiten komen (third country operators).
- Wij roepen de Nederlandse overheid ook op om zo veel mogelijk uniforme maatregelen te nemen die ook van kracht kunnen zijn op het gehele Koninkrijk der Nederlanden. Het Caribisch gebied is een belangrijke bestemming voor Nederlanders en derhalve voor TUI. Uit oogpunt van een efficiënte operatie en bescherming van passagiers en medewerkers zijn uniforme maatregelen noodzakelijk.
- Alle maatregelen in dit protocol zijn erop gericht om als TUI een verantwoorde, maar ook effectieve en efficiënte operatie te kunnen bieden. Wij vragen de overheid dit in ogenschouw te nemen. Additionele maatregelen kan leiden tot een minder efficiënt proces en daardoor een onbetrouwbare en kostenverhogende dienstverlening.

Wij zijn graag beschikbaar om ons protocol nader toe te lichten tijdens een gesprek en zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groeten

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Maatregelen ten aanzien van voorkoming van verdere verspreiding van het Coronavirus (COVID-19).

Technische en organisatorische maatregelen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

- Maatregelen gericht op "afstand" (A)
- Maatregelen gericht op "hygiëne" (H)
- Maatregelen gericht op "bescherming" (B)

Departement	Situatie	Huidige Maatregelen			
		Bronaanpak	Technische / Organisatorische Maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE)	Communicatie
Algemeen (deze maatregelen dienen altijd te worden opgevolgd in alle onderstaande departementen).	Algemene werkzaamheden hoofdkantoor organisatie	1) Zoveel mogelijk thuis werken; 2) Indien werknemer last heeft van verkoudheidsklachten thuisblijven; 3) Indien huisgenoot van werknemer last heeft van verkoudheidsklachten en koorts heeft thuisblijven;	Technische 1) Instellen van vaste looproutes met markering (A); 2) Aanduiding beschikbare werkplekken (A); 3) Ventileren van werk en kantoorruimtes (H); Organisatorische 1) Instructie persoonlijke hygiëne maatregelen (H). 2) Maximaal 1 persoon in de lift (A).	Adviezen van Gezondheidsorganisaties - Geen handen schudden. - Regelmatig handen wassen en/of gebruik van desinfecterende hand gel. - Niezen in elleboog, papieren zakdoekjes gebruiken; -	1) Smile; 2) Pop ups op computers;

Afdeling specifieke werksituaties (maatregelen ter aanvulling of vervanging van de algemene preventieve maatregelen die te allen tijde gelden)

Departement	Situatie	Huidige Maatregelen			
		Bronaanpak	Technische / Organisatorische Maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE)	Communicatie
Crew Training					
	Simulator Training	General Exemption vanuit de overheid voor uitstel van bepaalde trainingen.	Technische Organisatorische 1) Beschikbaar stellen van "Alcohol Wipes" zodat FCM met regelmaat contactpunten kunnen schoonmaken (H); 2) Geen gebruik van headsets (H); 3) Geen gebruik van zuurstof maskers (H);	Beschikbaar stellen van desinfectie middelen en mondkapje.	
	Practical Training	General Exemption vanuit de overheid voor uitstel van bepaalde trainingen.		Beschikbaar stellen van desinfectie middelen en mondkapje.	
	Klassikale Training	Daar waar mogelijk digitale training voorzien;	Technische Organisatorische 1) Groep grootte afhankelijk van beschikbare ruimte om 1.5 meter afstand te houden (A);		

Afdeling specifieke werksituaties (maatregelen ter aanvulling of vervanging van de algemene preventieve maatregelen die te allen tijde gelden).

Departement	Situatie	Huidige Maatregelen			
		Bronaanpak	Technische / Organisatorische Maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE)	Communicatie
Flight Operations					
	Crew algemeen	1) Indien werknemer last heeft van verkoudheidsklachten thuisblijven; 2) Indien huisgenoot van werknemer last heeft van verkoudheidsklachten en koorts heeft thuisblijven. Pas naar het werk gaan als werknemer of huisgenoot minimaal 24 uur klachtenvrij is.	Technische Organisatorische 1. Instructie naar Crew voor het veilig aan- en uittrekken van beschermingsmiddelen (H)(B); 2. Instructie naar Crew voor het veilig opruimen en afvoeren van potentieel geïnfecteerd afval (kussens, dekens, etc.)(H) 3. Crew wordt aan boord zo ingedeeld dat ieder bemanningslid een eigen verantwoordelijkheidsgebied heeft, waarmee de bewegingen door het	Beschikbaar stellen van desinfectie middelen, mondkapje (verplicht te dragen aan boord en te vervangen elke vier uur) en handschoenen.	Crew Notice Intranet

			<p>vliegtuig geminimaliseerd worden (B);</p> <p>4. Crew maakt gebruik van een eigen toilet voorin het vliegtuig (H).</p> <p>5. Toegang tot de cockpit is gelimiteerd tot alleen de noodzakelijke veiligheidsbezoeken en maaltijdvoorziening aan de FCM van de SCCM (A).</p>		
	Vlucht voorbereiding		<p>Technische</p> <p>Organisatorische</p> <p>1) Minimaliseren van direct contact tussen Crew en overige personeel of waar mogelijk telefonisch (A);</p> <p>2) Beperken toegang tot het vliegtuig voor grond personeel tenzij strikt noodzakelijk en essentieel voor uitoefening van de functie, indien noodzakelijk dan met mondkapje (A)(B).</p> <p>3) Contact met onderhoudspersoneel via de headset om technische status van het vliegtuig te bespreken (A).</p>		Crew Notice Ground Ops Notice

			<p>4) Slechts een crewmember mag het vliegtuig verlaten voor de noodzakelijke inspecties rondom het vliegtuig (A);</p> <p>5) Cabin Crew medewerkers moeten aan boord blijven (A).</p>		
	Vlucht uitvoering		<p>Technische</p> <p>1) Cabine lucht wordt voortdurend ververs met buitenlucht, bovendien zijn alle TUI vliegtuigen uitgerust met HEPA filters welk 99.9% van de bacterie en virussen zoals COVID-19 tegenhouden (H).</p> <p>2) Ventilatie wordt aangezet zodra Passagiers aan boord komen, zodat zij niet langer dan 30 minuten zonder zitten (H).</p> <p>Organisatorische</p> <p>1) Slechts een crewmember mag het vliegtuig verlaten voor de noodzakelijke inspecties rondom het vliegtuig (A);</p>	Mondkapjes voor medewerkers en passagiers (chirurgische kwaliteit) (B)	Crew Notice

			<ul style="list-style-type: none"> 2) Cabin Crew medewerkers moeten aan boord blijven (A). 3) Crew gebruikt hygiënische doekjes om mogelijke delen waarmee mensen in aanraking zijn geweest om schoon te maken (H); 4) Vliegtuig wordt conform EASA regelgeving gedesinfecteerd (H). 5) Aanzetten van de Airconditioning voor verversen van de lucht (H). 6) Minimaliseren van assisteren van passagiers bij het in- en uitladen van bagage stukken (H, A); 7) Indien mogelijk spreiding van passagiers door de Cabine om een mate van afstand tussen passagiers te borgen (A). 8) Desinfecteren van Demo kits / zuurstofmaskers / etc. gelijk na het gebruik (H); 9) Zoveel mogelijk met Credit Card of Pinpas betalen. Geen Cash betalingen (H); 10) Aangepaste service om het directe contact tussen 		
--	--	--	--	--	--

			<p>passagiers te verminderen (A).</p> <p>11) Passagiers informeren over maatregelen die zijn genomen om verspreiding tegen te gaan (B).</p>		
	<p>Procedure in geval van een mogelijke besmetting aan boord</p>		<p>Technische</p> <p>1) Luchttoevoer in de omgeving van de besmette persoon uitzetten (H).</p> <p>Organisatorische</p> <p>1) Specifiek crew lid toewijzen voor service en veiligheid gerelateerde taken naar symptomatische persoon (A);</p> <p>2) Isoleren van symptomatische persoon (B);</p> <p>3) Toewijzen van specifiek toilet voor symptomatische persoon (H);</p> <p>4) Alle passagiers en crew dienen een PLC in te vullen (contact opsporing (B);</p>	<p>Universal Precaution Kit (UPK) coronakit Crew heeft duidelijke instructie over hoe om te gaan met deze kit.</p> <p>Persoonlijke beschermingsmiddelen mondkapjes en handschoenen voor Crew.</p> <p>Aan boord is aanvullend desinfectiegels beschikbaar voor hand hygiëne.</p>	
	<p>Crew Transport & Layover</p>		<p>Technische</p> <p>Organisatorische</p>		<p>Crew Notice</p>

			<ol style="list-style-type: none">1) Inzetten van grote transport busjes zodat er tenminste altijd een stoel vrij is tussen medewerkers (A).2) Hotel kamer dient vooraf gedesinfecteerd te worden (H).3) Crew wordt geïnformeerd over de lokale beschermingsmaatregelen en gezondheidsinstructies op een buitenstation (H);4) Tijdens een layover in een gebied met een verhoogd risico op besmetting worden er restricties ingesteld voor het verblijf in het crew hotel (op de kamer blijven / zelf isolatie) (B).		
--	--	--	---	--	--

Afdeling specifieke werksituaties (maatregelen ter aanvulling of vervanging van de algemene preventieve maatregelen die te allen tijde gelden).

Departement	Situatie	Huidige Maatregelen			
		Bronaanpak	Technische / Organisatorische Maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE)	Communicatie
Ground Operations					
	Passagiers afhandeling	1) Passagiers met zichtbare verkoudheidsklachten en koorts worden niet aan boord gelaten; 2) Gezondheidsverklaring van passagiers naar Nederland komend vanuit een High Risk Area; 3) Indien het voor bepaalde processen noodzakelijk is	Technische 1) Bij alle passage processen wordt social distancing met een afstand van 1.5 meter zoveel mogelijk aangehouden tussen alle personen; 2) Plaatsen van markering en afblokken van balies/ ruimtes/ stoelen. 3) Gaarne verwijzen we ook naar het protocol van Schiphol; Organisatorische		interne- en externe ground operations instructies
	Afhandeling boven de vleugel		Technische Organisatorische 1) Beschikbaar stellen van "Alcohol Wipes" zodat FCM met regelmaat		interne- en externe ground operations instructies

			<p>contactpunten kunnen schoonmaken (H).</p> <p>2) Vliegtuig wordt elke 24 uur preventief gedesinfecteerd (H);</p> <p>3) Vliegtuigen worden gedesinfecteerd bij een symptomatische persoon (H).</p>		
	Afhandeling onder de vleugel		<p>1) Gaarne verwijzen we ook naar het protocol van Afhandelaar;</p>		interne- en externe ground operations instructies

Afdeling specifieke werksituaties (maatregelen ter aanvulling of vervanging van de algemene preventieve maatregelen die te allen tijde gelden).

Departement	Situatie	Huidige Maatregelen			
		Bronaanpak	Technische / Organisatorische Maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE)	Communicatie
Engineering & Maintenance					
	Onderhoud	Indien werknemer last heeft van verkoudheidsklachten thuisblijven; Indien huisgenoot van werknemer last heeft van verkoudheidsklachten en koorts heeft thuisblijven. Pas naar het werk gaan als werknemer of huisgenoot minimaal 24 uur klachtenvrij is.	Technische Organisatorische 1) Contact met E&M via de headset om technische status van het vliegtuig te bespreken (A). 2) Beperken toegang tot het vliegtuig voor grond personeel tenzij strikt noodzakelijk en essentieel voor oplossen van technische problemen (A); 3) Wanneer E&M Personeel toegang nodig heeft tot het vliegtuig, met passagiers en crew aan boord voor het uitvoeren van essentiële taken dient een mondkapje gedragen te worden (B); 4) Hand hygiëne, verplicht desinfecteren van de	Persoonlijke beschermingsmiddelen mondkapjes en handschoenen.	

			<p>handen bij binnenkomst en verlaten van het kantoorpand (H);</p> <p>5) Telefonische overdracht met vastlegging in AMOS (A);</p> <p>6) Onderhoudswerkzaamheden zoveel mogelijk met 1 persoon uitvoeren. Indien dit onmogelijk is om daarbij 1.5 afstand te houden mondkapje gebruiken (A).</p>		
	Tooling / Gereedschap		<p>Technische</p> <p>Organisatorische</p> <p>1) Bij start en einde van de dienst altijd al het materiaal schoonmaken (H).</p>		
	Transport		<p>Technische</p> <p>Organisatorische</p> <p>1) Altijd slechts 1 medewerker in de auto (A);</p> <p>2) Bij start en einde van de dienst altijd de auto schoonmaken (H);</p>		
	Training	Waar mogelijk worden training digitaal gegeven;	<p>Technische</p> <p>Organisatorische</p> <p>1) Klassikale trainingen worden tijdelijk stopgezet (B);</p>		

Van: 10.2.e - DGB
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.g @minienw.nl
Onderwerp: RE: FW: Agenda en PvA Stuurgroep VGL
Datum: vrijdag 1 mei 2020 12:07:05
Bijlagen: image001.png

10.2.e, fijn. En dank voor je snelle reactie!

Gr.

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 1 mei 2020 12:06

Aan: 10.2.e - DGB

CC: 10.2.e @minienw.nl

Onderwerp: Re: FW: Agenda en PvA Stuurgroep VGL

Dank voor je bericht 10.2.e. Ja, schikt.

10.2.e

On Fri, May 1, 2020 at 12:03 PM 10.2.e - DGB

<10.2.e @minienw.nl> wrote:

10.2.e

Terugkoppeling en voortschrijdend inzicht leiden ertoe dat ik je benader om volgende week deel te nemen in de Stuurgroep VGL die gaat over het maken van het NL Luchtvaartprotocol. Aanvankelijk hadden we de Stuurgroep klein willen houden en de gehele GA door een persoon willen laten representeren. Nu blijkt dat het toch handiger is om het luchtzijdige deel en de grond beide apart vertegenwoordigd te hebben.

Bijgaand de concept stukken. Een agendaverzoek volgt van het secretariaat.

Schikt jou dat?

Dank en groet,

10.2.e

Van: 10.2.e - DGB

Verzonden: donderdag 30 april 2020 18:10

Aan: 10.2.e - BSK

<10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - BSK

<10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @twente-airport.nl

<10.2.e @twente-airport.nl>; 10.2.e BARIN Secretary General

<10.2.e @barin.nl>; 10.2.e @acn.nl' <10.2.e @acn.nl>;

10.2.e - ILT <10.2.e @ilent.nl>; 10.2.e

groot@klm.com; 10.2.e @lvnl.nl' <10.2.e @lvnl.nl>;

10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>;

10.2.e @nctv.minjenv.nl' <10.2.e @nctv.minjenv.nl>;

10.2.e @eindhovenairport.nl' <10.2.e @eindhovenairport.nl>;

10.2.e @schiphol.nl

CC: 10.2.e - BSK <10.2.e @minienw.nl>;

10.2.g @minienw.nl

Onderwerp: Agenda en PvA Stuurgroep VGL

Geachte leden Stuurgroep,

Vanmiddag bent u door 10.2.e uitgenodigd voor de vergadering van de Stuurgroep op 7 mei van 09.30-10.30uur. Bijgaand treft u de conceptagenda aan en het PvA voor het NL Luchtvaartprotocol.

Het PvA is een concept en bedoeld als discussiestuk. Tijdens de Stuurgroep zullen o.a. besluiten worden genomen over:

- Algehele aanpak
- Algehele organisatie
- Bemensing Stuurgroep en werkgroepen

- Tijdslijn

- Scope (bijv. waar ligt de knip bij luchthavens tussen werkgroep 1 en 2?)

Eventuele reacties op voorhand op de agenda of het PvA zijn van harte welkom.

Met dank en groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

.....
Ministry of Infrastructure and Water Management
Civil Aviation Department | Air Traffic Management

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague

P.O. Box 20901 | 2500 EX | The Hague | The Netherlands

.....
M +31 6 10.2.e

10.2.e [@minienm.nl](mailto:10.2.e@minienm.nl)

www.government.nl

 Luchtvaartindetoeekomst.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Luchtvaartprotocol NL

Veilige en gezonde luchtvaart

Agenda

1. Opening en introductie
2. Vaststellen agenda
3. Plan van Aanpak Luchtvaartprotocol Nederland
4. Exit-strategie (opschaling, screening)
5. Internationale harmonisatie
6. Communicatie
7. WVTK
8. Rondvraag
9. Sluiting

Agendapunt 2

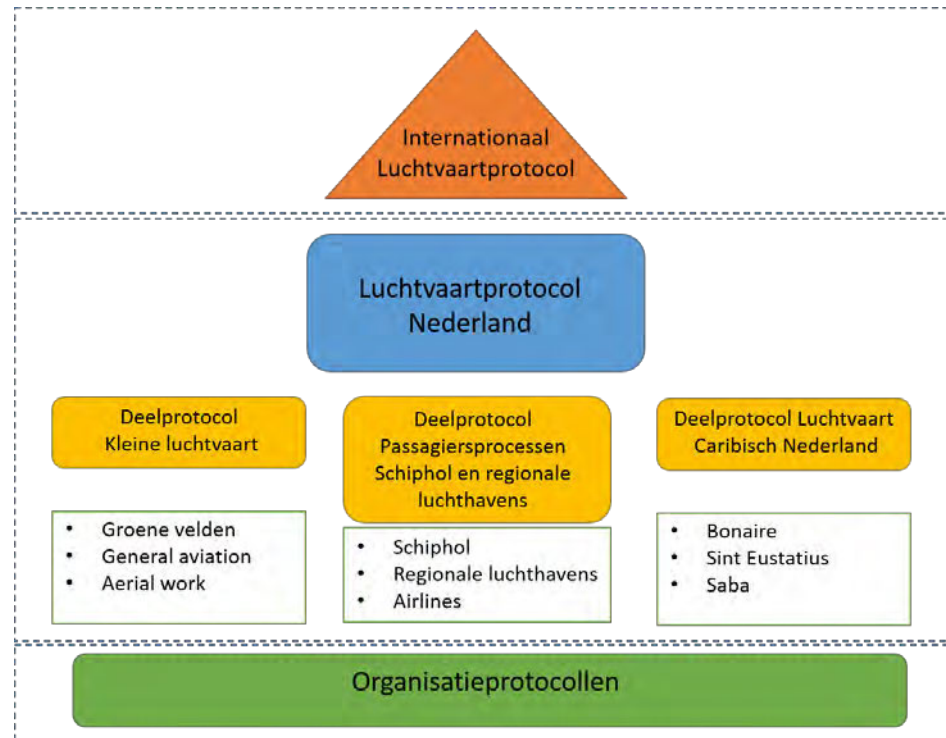
Ontvangen protocollen na uitvraag

- › Schiphol Group (Schiphol, Eindhoven, Rotterdam, Lelystad)
- › Groningen, Maastricht, Bonaire
- › Airlines: KLM, TRA, CDN, TUI, EZY
- › Vracht: ACN
- › GA: NVL, AOPA/KNVVV/NACA, vliegclubs, vliegscholen
- › ANSP: LVNL, CLSK, MUAC

Agendapunt 3

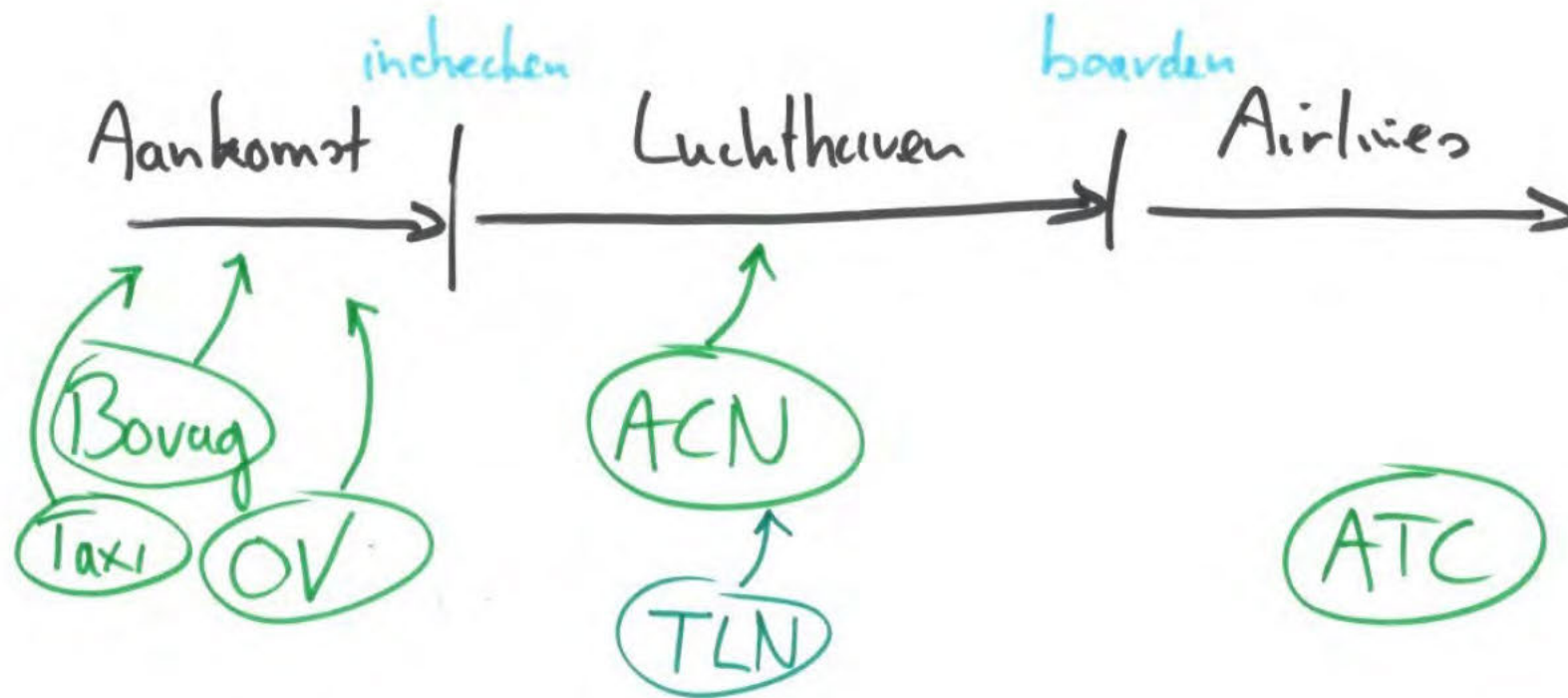
NL Luchtvaartprotocol en werkwijze

Scope

Werkgroep 1

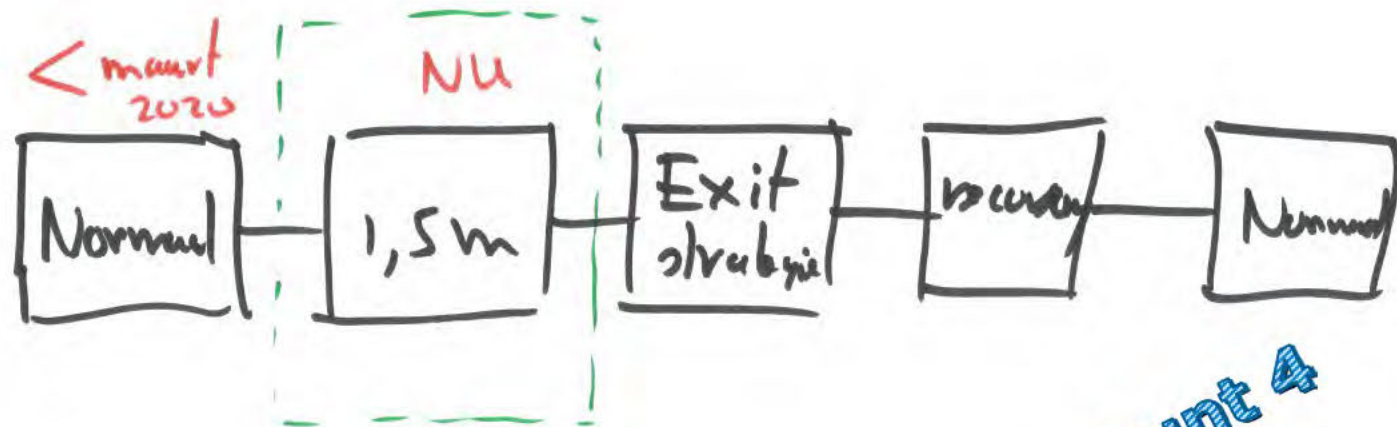
Sectorprotocollen worden ontwikkeld langs afgestemd kader

Minimum-eisen	Regels	<p>Toelichting van maatregelen om de branche veilig te laten werken voor iedere stakeholder (bijv. medewerkers, klanten, leveranciers). RIVM richtlijnen aanvullen met specifieke maatregelen voor de brancheomgeving. Maatregelen zijn zo concreet mogelijk geformuleerd (bijv. max. 5 personen per 100 m2, handenwassen na elke handeling X) en bevatten ten minste de elementen:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Afstand houden (bijv. 1,5 meter, eenrichtingsverkeer aanbrengen, schotten, werken in shifts / op afspraak)▪ Bescherming (bijv. maskers, handschoenen, welke deuren kunnen openblijven om contact te voorkomen)▪ Hygiëne (bijv. handenwassen, handsanitizer bij ingang, dagelijkse ontsmetting)	
	Uitwerking	Handhaving	<p>Toelichting hoe <u>de onderneming</u> de maatregelen handhaaft (bijv. medewerker aangesteld om proces te begeleiden, medewerkers spreken elkaar en klanten aan op gedrag en geven bij binnenkomst mondelinge instructie). Verwijzing naar benodigde handhaving door inspecties (indien van toepassing)</p>
		Voldoende breed	<p>Toelichting dat maatregelen betrekking hebben op alle onderdelen / locaties binnen de onderneming (bijv. ingang, magazijn, toiletten, kassa)</p>
		Communicatie	<p>Toelichting dat protocol op alle stakeholders van toepassing is (bijv. medewerkers, klanten, leveranciers). Maatregelen worden zo begrijpelijk en specifiek mogelijk gecommuniceerd (bijv. kom met max 2 personen) en op meerdere plekken herhaald (bijv. website, ingang, etalageruit, toiletten) Maatregelen communiceren het gewenste bedrag en niet het ongewenste gedrag</p>
		Totstandkoming	<p>Toelichting dat protocol tot stand is gekomen met diverse brancheverenigingen, werknemers en maatschappelijke partners (indien van toepassing)</p>
Waardevolle toevoegingen	Vernieuwend	<p>Inspirerende / innovatieve maatregelen (bijv. toepassing van digitale oplossingen, nieuwe verdienmodellen en kansen van de 1,5 meter economie)</p>	
	Visueel aansprekend	<p>Maatregelen zijn visueel aansprekend gepresenteerd</p>	

Exit-strategie

Plaatje NL Luchtvaartprotocol

Agendapunt 4

Communicatie

Fase 1

Tot in werking treden van protocol: 'normeren' van gedrag:

Waarom kan er weer gevlogen worden en hoe zorgen vliegvelden, luchtvaartmaatschappijen én reizigers ervoor dat dit kan zonder het virus verder te verspreiden?

Fase 2

Luchtverkeer hervat volgens protocol: 'faciliteren' van gedrag:

Wat moeten reizigers en medewerkers doen?

Agendapunt 6

Samengevat

- Ministerie past PvA aan op genomen besluiten
- Vrijdag werkgroepleden aanleveren bij ministerie
- Werkgroepen houden voor donderdag eerste vergadering
- Vrijdag communicatiemensen aanleveren bij ministerie
- Ministerie plant Stuurgroep in voor donderdag 14 mei. Als blijkt dat er dan geen voortgang is om te bespreken en/of de werkgroepen hebben geen zaken voor de agenda, dan wordt de interval twee weken

BestuurskernDir. Luchtvaart
Afd. LuchtvaartveiligheidDen Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag**Contactpersoon**

Crisisteam Directie Luchtvaart

M +31(0)6 10.2.e

E: 10.2.g @minienw.nl

Datum

7 mei 2020

memo

Activiteiten General Aviation

General Aviation activiteiten

Onderstaand een overzicht van activiteiten waarbij aangegeven is of deze onder de veranderende omstandigheden doorgang kunnen vinden.

Basisvoorwaarden

- o Richtlijnen van RIVM moeten in acht worden genomen waarbij drukte moet worden vermeden en 1,5 meter afstand moet worden gehouden
- o Er moet een protocol zijn waarin de voorwaarden zijn opgenomen op basis waarvan de activiteiten worden opgestart
- o Maximaal 2 personen binnen 1,5 meter in een vliegtuig zijn toegestaan
- o Vliegen met **meer** dan 2 personen is alleen toegestaan als 1,5 meter in acht kan worden genomen, het gebruik van mondkapjes zijn geen mitigerende maatregel
- o Gezondheidscontrole voorafgaand aan de vlucht of instructie
- o Algehele reiniging en ontsmetting van toestel/cabine en instrumenten

Toestaan activiteiten General Aviation**Vlieg instructies/examens**

Vlieg instructies/examens kunnen weer doorgang vinden.

Commerciële rondvluchten

Commerciële rondvluchten met meer dan 2 personen kunnen doorgang vinden indien de 1,5 meter afstand in acht kan worden genomen. Het gebruik van mondkapjes is geen mitigerende maatregel.

Special operations activiteiten

Commerciële vluchten met meer dan 2 personen kunnen doorgang vinden indien de 1,5 meter afstand in acht kan worden genomen. Dit geldt voor alle werkzaamheden die vallen onder de scope van EC 965/2012 SPO.GEN.005. Het gebruik van mondkapjes is geen mitigerende maatregel.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Datum

7 mei 2020

Ballonvaren

Commercieel ballonvaren met meer dan 2 personen kan doorgang vinden als de 1,5 meter afstand in acht kan worden genomen. Het gebruik van mondkapjes is geen mitigerende maatregel.

Deltavliegen

Individueel deltavliegen kan doorgang vinden.

Gemotoriseerd vliegen

Gemotoriseerd vliegen met meer dan 2 personen kan doorgang vinden indien de 1,5 meter in afstand in acht kan worden genomen. Het gebruik van mondkapjes is geen mitigerende maatregel.

Modelvliegen

Modelvlieg activiteiten kunnen doorgang vinden indien de 1,5 meter afstand in acht kan worden genomen. Het gebruik van mondkapjes is geen mitigerende maatregel.

Paramotorvliegen

Individuele paramotor activiteiten kunnen doorgang vinden.

Parachutespringen

Parachutespringen kan alleen doorgang vinden als de 1,5 meter afstand in acht kan worden genomen. Het gebruik van mondkapjes aan boord van het vliegtuig voorafgaand aan de sprong is geen mitigerende maatregel.

Schermvliegen

Individuele schermvlieg activiteiten kunnen doorgang vinden.

Zweefvliegen

Zweefvlieg activiteiten met 2 personen kunnen doorgang vinden.

Nieuwe NOTAM

IN ACCORDANCE WITH PHYSICAL DISTANCING COVID-19 MEASURES BASED ON THE DIRECTIVE OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, WELFARE AND SPORT, GENERAL AVIATION FLIGHTS AND AERIAL WORK WITH MORE THAN 2 POB ARE PROHIBITED UNLESS A DISTANCE OF AT LEAST 1,5M CAN BE ASSURED AT ALL TIMES. USE OF FACEMASKS SHALL NOT BE ACCEPTED AS MITIGATING MEASURE.

BEFORE COMMENCING THE FLIGHT, THE PILOT AND PASSENGER/STUDENT SHALL:

1. PERFORM A HEALTH CHECK BASED ON THE RIVM GUIDELINES;
2. DISINFECT CABIN THEIR SEAT AND INSTRUMENTS (IF APPLICABLE) IN THE AIRCRAFT.
3. APPLY TO ADDITIONAL COMPANY SPECIFIC PROTOCOL.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart

Afd. Luchtvaartveiligheid

Datum

7 mei 2020

THE FOLLOWING TANDEM ACTIVATES ARE PROHIBITED:

1. (POWERED) PARAGLIDING;
2. PARACHUTE FLIGHT;

POLICE, HEMS AND SAR FLIGHTS ARE EXEMPTED.

Met vriendelijke groet,

Crisisteam Directie Luchtvaart

Van: 10.2.e - DGLM
Aan: 10.2.e - BSK; 10.2.e - BSK; 10.2.e - DGLM;
 10.2.e - DGLM Luchtvaart 10.2.e - DGMI; 10.2.e - DGB; 10.2.e - DGB; 10.2.e - DGLM; 10.2.e - DGLM;
Cc: R. (Robert) - BSK; 10.2.e - DGB; 10.2.e - DGLM; 10.2.e - DGB
Onderwerp: Terugkoppeling gesprek doorstart/stand van zaken Luchtvaart - Gesprek IenW, Corendon, TUI, Easyjet en KLM
Datum: donderdag 7 mei 2020 12:46:00

Hoi allen,

Gistermiddag is onder voorzitterschap van 10.2.e met luchtvaartmaatschappijen gesproken over doorstart/stand van zaken luchtvaart. Bij dit gesprek waren 10.2.e van TUI, 10.2.e van Easyjet, 10.2.e van Corendon en 10.2.e van KLM aanwezig. In afwezigheid van 10.2.e heb ik onderstaande terugkoppeling opgesteld.

Voor een herstart van het verkeer zijn zij afhankelijk van versoepeling van maatregelen in zowel Nederland als de bestemmingen waar ze naar vliegen. De inschattingen over het herstel van de vraag naar luchtvaart lopen wat uiteen. Van de overheid verwachten ze coördinatie en continuïteit.

Huidige operatie:

- De luchtvaartmaatschappijen vliegen op dit moment niet of nagenoeg niet. KLM vliegt momenteel nog circa 10% van het normale schema, de andere maatschappijen vliegen in principe niet meer;
- Er worden zo nu en dan nog repatriëringsvluchten uitgevoerd (al dan niet op verzoek). Dit loopt wel op een einde;
- De vraag naar tickets is op dit moment erg laag. Het behouden van brevetten en licenties en het af en toe laten draaien van motoren kunnen redenen zijn om toch te blijven vliegen;
- Dit geldt voor zowel vliegers, cabinepersoneel als voor onderhoudspersoneel. ICAO en EASA kunnen hier ontheffingen voor verlenen.

Stand van zaken beleid:

- brw

Geldende maatregelen en herstel:

- Men start graag snel weer op zeker als de vraag ook weer toeneemt. Daarvoor zijn signalen voor het najaar en de winter;
- Mogelijke opstart is daarbij afhankelijk van hoe de maatregelen worden werkt zeker met scenario's, maar ziet dat de input zeer snel wijzigt. Daarnaast is het nog de vraag in hoeverre het herstel snel zal verlopen;
- Maatregelen kunnen op dit moment per bestemming nogal uiteen lopen. De overheid zou kunnen helpen bij harmonisatie van maatregelen binnen Europa;
- Voor vakantieaanbieders als Corendon en Tui wordt nadrukkelijk de hele linie van de vakantie betrokken om veilig en verantwoord te kunnen opstarten. Zorgen zitten ook op transfers ter plaatse en de verschillende eisen die in verschillende landen gelden
- De nu in Nederland geldende maatregelen rondom anderhalve meter vormen het centrale punt van de protocollen die zijn ingediend. Wanneer een volledige vakantie wordt aangeboden, is dat ook in het protocol opgenomen. Daarbij is wel een grote afhankelijkheid van maatregelen op de bestemmingen;
- Verwachting is dat het wel een jaar of drie zou kunnen duren voordat het plafond van 500.000 weer wordt bereikt.

brw

brw

-
-
-
-
-
-
-

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

.....
T 06-10.2.e
10.2.e [@minienw.nl](mailto:10.2.e@minienw.nl)

verslag

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e

M +31(0)6-10.2.e
@minienw
.nl

Datum

7 mei 2020

Bijlage(n)

-

Betreft	Stuurgroep #1 Veilige en Gezonde Luchtvaart
Vergaderdatum en -tijd	7 mei 2020 09:30
Vergaderplaats	Webex
Deelnemers	10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e,
Kopie aan	10.2.e @minienw.nl

1. Opening en introductie
 - 10.2.e benadrukt belang van eenduidig beleid en communicatie voor passagiers, organisaties en internationaal;
 - Maken van een Luchtvaartprotocol kan daarbij ondersteunen;
 - Daarbij dienen de eigen rol en verantwoordelijkheden te worden gerespecteerd;
 - Deze Stuurgroep kan voorzien in coördineren en afstemmen.
2. Vaststellen agenda
 - Agenda wordt ongewijzigd vastgesteld;
 - Verzoek om IATA te laten deelnemen wordt na overweging niet noodzakelijk geacht.
3. Plan van Aanpak Luchtvaartprotocol Nederland
 - 10.2.e complimenteert de aanwezigen met de aangeleverde protocollen;
 - Overkoepelend protocol is nodig, vanwege eenduidigheid richting passagiers, media en internationaal. Geen grote exercitie noodzakelijk. Werkgroep 3 (Caribisch Nederland) wordt volgtijdelijk opgepakt;
 - Op verzoek van 10.2.e (AOPA) geeft 10.2.e aan dat de timing van het overkoepelend protocol niet samenvalt met eventuele versoepeling voor de GA. Op dit moment wordt al bekeken wat de gevolgen zijn

van de versoepeling op korte termijn. Hierover zal snel worden gecommuniceerd;

- **10.2.e** (Eindhoven) geeft aan dat eenduidigheid en toekomstgerichtheid m.n. van belang is. Tevens samenhang met meerdere modaliteiten, bijvoorbeeld mondneusbescherming met OV;
- **10.2.e** (KLM) benoemt de mogelijkheid van een 'schoon gebied' op luchthavens en dat zij daar ook internationaal op inzetten;
- **10.2.e** (NCTV) geeft aan dat het belangrijk is VWS en de voorzitter van de Veiligheidsregio in de Stuurgroep te betrekken. Tevens dient borging van de belangen van de veiligheidsdiensten in de werkgroepen zeker te worden gesteld. Douane, KMar en NP moeten voor uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van processen betrokken worden in werkgroep 1;
- **10.2.e** (NVL) benadrukt dat de term '1,5m samenleving' uit de documentatie vervangen dient te worden, zodat doel en middel duidelijk zijn. Daarnaast is integraliteit van belang. Tevens aandacht voorkomen top-zwaar zijn van de Stuurgroep;
- **10.2.e** (LVNL) geeft aan dat het Luchtvaartprotocol Nederland vooral gericht is op (het voorkomen van besmetting van) passagiers. De ANSPs hebben een andere focus dan dit protocol en hebben hun eigen protocollen wat ze in onderlinge samenhang hebben afgestemd;
- **10.2.e** (NCTV) vraagt ook aandacht voor luchtvrachtprocessen in het protocol. Maarten (ACN) geeft aan dat bij toename files het luchtvrachtproces gehinderd kan worden;
- **10.2.e** (Schiphol) stelt voor de term 'social distancing' te gebruiken in plaats van '1,5m'. Er is een urgentie om tot een protocol te komen. Vanuit Schiphol vooral belang bij verder opschalen van de operatie. Mondneusbescherming moet daarbij ook de aandacht hebben.

10.2.e concludeert:

- Focus in het protocol moet liggen op de toekomst en dus opschalen. Tempo is geboden;
- Clean area dient als onderwerp te worden afgewogen in de werkgroepen;
- Gebruik van mondneusbescherming dient in de werkgroepen te worden afgewogen, inclusief in relatie tot gebruik in andere modaliteiten;
- VWS en VR worden gevraagd deel te nemen in de Stuurgroep;
- Huidige indeling voor passagiersprocessen en de kleine luchtvaart wordt gehandhaafd. Focus grote luchtvaart op passagiers, terwijl in de kleine luchtvaart de specifieke dynamiek van de GA beschreven moet worden. Vrachtprocessen worden ofwel meegenomen in werkgroep 1, ofwel beschreven in een apart protocol dat aansluit op luchtvaart;
- De term 'social distancing' zal worden gebruikt.

Actie:

1. Het PvA dient aan bovenstaande punten te worden aangepast;
2. Genoemde thema's dienen in werkgroepen te worden opgepakt;
3. Voor volgende Stuurgroep dient een notitie te worden aangeleverd over hoe werkgroepen deze onderwerpen willen oppakken, inclusief een actieprogramma. Gespecificeerd moet worden wanneer de werkgroepen succesvol zijn en wat moet worden opgeleverd.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Datum

7 mei 2020

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Datum

7 mei 2020

4. Exit-strategie

Onderwerp is feitelijk aan de orde geweest bij agendapunt 3.

- **10.2.e** geeft aan exit-screening een belangrijk onderwerp te vinden, waarbij vooral de internationale lijn moet worden gevolgd;
- **10.2.e** (Eindhoven) bevestigt dat harmonisatie van belang is;
- **10.2.e** (Schiphol) voegt toe dat we ook vooral nationaal 1 lijn moeten opstellen, die we internationaal delen;
- **10.2.e** (NCTV) stelt voor BUZA te betrekken vanwege de versoepeling van maatregelen in andere landen;

10.2.e concludeert:

1. Internationale afstemming is van belang, zowel halen van internationaal beleid als inbrengen ten behoeve van internationale beleidsvorming.

5. Internationale harmonisatie

- **10.2.e** (ICAO) geeft aan dat er verschillende recovery plannen ontwikkeld worden op Europees niveau, waaronder door Eurocontrol en EASA (Return to Normal Operations);
- Volgende week volgt van EC een Recovery Plan For Transport, met daarin richtlijnen voor luchtvaart;
- ECAC werkt aan opstartfase;
- ICAO werkt in het CAPSCA programma o.a. aan public health corridors. Daarnaast in twee TF aan Global Aviation Recovery Plan en aan herziening SARPS Annex 9 (FAL) en andere bestaande SARPS.

6. Communicatie

- **10.2.e** geeft aan dat afstemmen van communicatie cruciaal is. Iedere organisatie is zelf verantwoordelijk voor zijn communicatie, maar het is sterk aanbevolen dat voorgenomen communicatie uitingen vooraf afgestemd worden met het ministerie/Stuurgroep;
- **10.2.e** (Schiphol) geeft aan dat Schiphol mondkapjes heeft besteld ten behoeve van een safe corridor;
- **10.2.e** (Eindhoven) bevestigt dat dat ook geldt voor regionale luchthavens;
- **10.2.e** (KLM) deelt dat de mondneusbeschermingsmiddelen een belangrijke rol spelen in de discussie met het eigen personeel.
- **10.2.e** (ILT) geeft aan dat de rol van ILT is om met DGLM de maatregelen af te stemmen in relatie tot handhaving en vergunningenstelsel.

10.2.e concludeert:

- Deelnemers informeren het ministerie bij voorgenomen communicatie over maatregelen;
- We hanteren gezamenlijk de EASA lijst als het gaat om bepalen van hoog risico bestemmingen voor besmetting;
- De NOTAM voor de GA wordt spoedig in lijn gebracht met de versoepelde maatregelen van het kabinet;
- Namen voor deelnemers werkgroepen (inclusief communicatie) worden bij het ministerie aangeleverd, zodat de werkgroepen begin volgende week kunnen beginnen;

- Mondneusbeschermingsmiddelen voor niet-medische beroepen ligt gevoelig, aangezien er nog steeds tekorten bestaan voor de zorg.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Actie:

4. Deelnemers leveren voor vrijdag a.s. namen aan voor deelnemers aan werkgroepen;
5. DLV coördineert de opstart van de werkgroepen begin volgende week.

Datum

7 mei 2020

7. WVTTK

8. Rondvraag

9. Sluiting

- Tot 1 juni worden op donderdagen van 09.30-10.30 Stuurgroepvergaderingen ingepland. De vergadering van 21 mei vervalt i.v.m. Hemelvaart. Als er aanleiding is om deze toch te laten plaats vinden, dan wordt deze op een andere datum gepland.

Plan van Aanpak Luchtvaartprotocol Nederland

Een veilige en gezonde luchtvaart ten tijde van COVID-19

Versie	0.95
Datum	8 mei 2020
Status	Concept

Colofon

	Bestuurskern Directie Luchtvaart
	Den Haag
Contactpersoon	Crisiscoördinatie Directie Luchtvaart
	M 06-10.2.e
	10.2.g @minienw.nl
Versie	0.95
Auteur	10.2.e

Inleiding

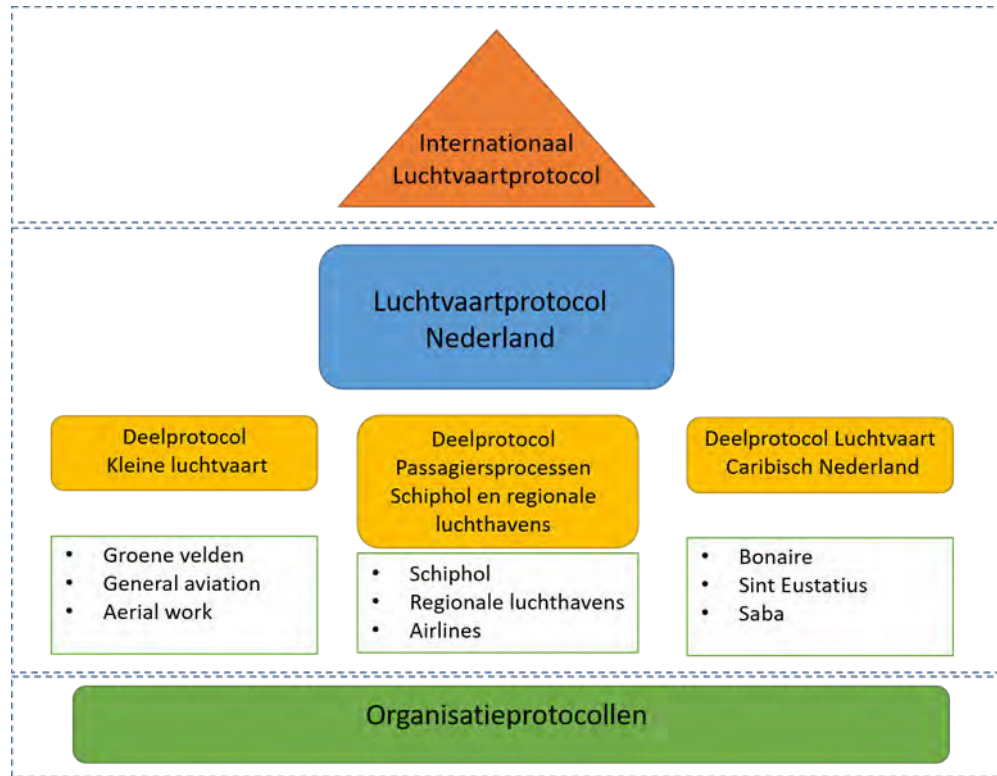
Door de Directie Luchtvaart (DLV) is op 15 april de uitvraag gedaan om voor het thema Luchtvaart een protocol op te stellen, dat ingaat op hoe de luchtvaart kan gaan werken binnen de regels van social distancing. Dit plan van aanpak gaat in op hoe DLV, op basis van de ontvangen input, het Luchtvaartprotocol Nederland tot stand wil brengen, welke rol zij zelf speelt en wat zij van de verschillende sectorpartijen verwacht.

Op 7 mei heeft de eerste Stuurgroep Veilige en Gezonde Luchtvaart plaats gevonden. De aanbevelingen op het Plan van Aanpak die daarin gemaakt zijn, zijn in deze versie verwerkt.

1 Achtergrond

Nu de luchtvaart zo goed als geheel tot stilstand is gekomen door COVID-19 zijn de inspanningen gericht op recovery plannen ten behoeve van de herstart van de luchtvaart. Recovery plannen zijn er op verschillende niveaus, waaronder voor het Europese netwerk, voor de nationale luchtverkeersleiding, voor de luchthaven Schiphol en voor de dienstregeling van de verschillende luchtvaartmaatschappijen. Het Nederlandse Luchtvaartprotocol kan gezien worden als een eerste essentiële stap in alle recovery plannen. Onderlinge afstand tussen alle passagiers is randvoorwaarde voor het kunnen opstarten van het verdere recovery proces. Daarmee is de relatie tussen de protocollen en de recovery plannen gelegd. Alle sectoren in Nederland dienen een protocol te maken, waaruit blijkt hoe de sector omgaat met de maatregelen die zijn ingesteld om verspreiding van het virus tegen te gaan. Het is van belang te onderkennen dat voorkomen van verspreiden van het virus het doel is en niet het houden van afstand op zich. Daarom wordt in dit document waar mogelijk de term 'social distancing' gehanteerd. Op sommige plekken kan mogelijk de gewenste afstand niet worden gerealiseerd en zullen mitigaties worden toegepast. De op te stellen protocollen zijn een verantwoordelijkheid van de sectoren zelf. De luchtvaartsector is daarmee zelf verantwoordelijk voor het eindresultaat. Een goed protocol is van belang in de communicatie naar passagiers, operationele medewerkers en kantoorpersoneel. Het scheidt vertrouwen dat nodig is om de sector als geheel weer op te starten.

De door de sectorpartijen ingeleverde protocollen zijn vooral organisatieprotocollen. Ze zijn zonder uitzondering van goede kwaliteit en beschrijven in een behoorlijk operationeel detail hoe de respectievelijke organisaties nu en straks besmetting met het virus tegen willen gaan. Ook al verschillen sommige luchthavens, luchtvaartmaatschappijen en luchtverkeersleidingsorganisaties van elkaar, het is wenselijk dat er binnen de sector geclusterde protocollen ontstaan bij soortgelijke activiteiten. Deze dienen te passen binnen de kaders van het internationale protocol en dienen genoeg ruimte te geven aan organisaties om in de operatie de eigen gewenste maatregelen te nemen.

2 Projectinhoud

Projectresultaat

Het Luchtvaartprotocol Nederland gaat vooral in op hoe het gaat werken als een reis per vliegtuig wordt gemaakt en welke maatregelen getroffen worden om een veilige en gezonde omgeving mogelijk te maken. Wat mogen passagier en luchtvaartsector van elkaar verwachten? Hoe moet iedereen zich gedragen en welke maatregelen worden op de luchthavens en in vliegtuigen getroffen? Daarbij is tevens aandacht voor uitwerking rondom handhaving. Met het protocol is voor luchtvaartmaatschappijen, passagiers, werknemers en leveranciers duidelijk hoe en onder welke voorwaarden mensen gebruik kunnen maken van het product luchtvaart. Daarbij staat de veiligheid van personeel en reizigers voorop en is de operationele uitvoerbaarheid uitgangspunt bij opstart richting de normale situatie. De maatregelen om het virus te bestrijden, die op de luchthaven genomen worden, kunnen leiden tot een beperking van de capaciteit. Op dit moment is dat nog niet het geval, maar als de vraag naar luchtvaart straks toeneemt wel. Het Luchtvaartprotocol is de basis van waaruit een verdere exit-strategie kan worden ontwikkeld. Steeds zal bekeken moeten worden tot welke nieuwe capaciteit het opheffen van maatregelen leidt. De nieuw afgegeven capaciteit is voor de sector de basis om het operationele recovery plan op te baseren.

Afbakening

Omdat doelstelling van social distancing vooral is om het risico op besmetting zo klein mogelijk te maken, wordt bij het luchtvaartprotocol in eerste instantie gekeken naar de grote passagiersstromen in de luchtvaart, zoals die op de mainport Schiphol en de regionale luchthavens plaats vinden. De start van dit proces is de aankomst op de luchthaven via verschillende transportmodaliteiten. Daarna volgt het logistieke proces op de luchthaven, waarbij gedacht kan worden aan security (bijv. KMar, douane en beveiliging), winkelen, restaurants en inchecken. Dit is het proces dat vrijwel geheel beheerst wordt door de luchthavenexploitant. Het eind van het proces is het instappen en operationeel proces aan boord van het vliegtuig en gedurende de vlucht. Dit is het domein van de luchtvaartmaatschappijen. Op de regionale luchthavens zijn de passagiersprocessen vergelijkbaar maar kleinschaliger. Het deelprotocol Schiphol bevat de luchthavens van de Schiphol Group (Schiphol, Rotterdam, Eindhoven, Lelystad), Groningen en Maastricht. De werkgroep dient tevens te kijken naar de aankomstprocessen van niet-Nederlandse luchtvaartmaatschappijen op deze luchthavens, voor zover deze verschillen van het Nederlandse protocol.

Op de "groene velden" geldt een andere dynamiek. Deze is gevat in het Deelprotocol Kleine luchtvaart. Kenmerkend voor deze luchthavens is dat ze met name door de general aviation (GA) en aerial work gebruikt worden. Daaronder vallen tevens de vlietscholen. Vanwege de doorgaans krappe cockpit dient een oplossing te worden beschreven onder welke omstandigheden deze sector de draad weer kan oppakken. Ook op Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) gelden de maatregelen. Ook deze luchthavens kunnen gebaat zijn bij het opstellen van een protocol.

Er zullen belangrijke overeenkomsten zijn met de Europees Nederlandse protocollen.

Naast de passagiersprocessen op de mainport, de regionale en kleine luchthavens en in Caribisch Nederland, dient ook duidelijk te worden beschreven hoe het luchtvaartpersoneel dient te voldoen aan social distancing. Gedacht kan dan worden aan bescherming op de werkplek, tijdens opleidingen, medische checks en onderhoudspersoneel. Personeel is veelal reeds beschreven in de organisatieprotocollen en dient daarin ook een plek te hebben. Voor dit personeel geldt over het algemeen dat het ondergeschikt is aan de ARBO regelgeving en de werkgever er voor moet zorgen dat het eigen personeel veilig kan werken en niet besmet kan raken. Desondanks dient kantoorpersoneel geadresseerd te worden in het Nederlandse Luchtvaartprotocol. Handhaving vindt plaats via de Inspectie SZW. In veel gevallen kan het operationele personeel worden meegenomen in een deelprotocol als de werkgroep dat opportuun acht. Dat kan het geval zijn waar procedures moeten worden aangescherpt, zodat personeel (bijvoorbeeld aan boord van vliegtuigen) verspreiding van het virus voorkomt. Vanwege de focus van het protocol op passagiersprocessen, zijn de luchtverkeersleidingsorganisaties geen onderdeel van het protocol. Voor hen volstaan de organisatieprotocollen.

Eisen

Commerciële luchtvaart (vervoer van personen en vracht) valt onder de door het kabinet genoemde A-sectoren. Dat zijn sectoren die vrijwillig (deels) gesloten zijn en dus niet op last van de overheid. Bij het opstarten van deze sectoren is geen toestemming van de overheid vereist. De protocollen worden niet getoetst en het MCCB hoeft niet te besluiten voor deze protocollen. Wel kunnen de protocollen voorgelegd worden aan een hiervoor ingestelde werkgroep onder de crisisstructuur. Deze werkgroep toetst niet op medische bruikbaarheid, maar op volledigheid van het protocol en geeft daarover feedback. Bovenstaande geldt niet voor activiteiten in de luchtvaart die worden aangemerkt als contactberoepen. Een voorbeeld daarvan zijn de vliegscholen. Deze beroepen kunnen pas weer starten als daar een positief besluit van de overheid over is genomen op basis van het aangeleverde protocol of als de maatregelen anderszins versoepeld worden. Op dit moment vindt een analyse plaats op wat de nieuwe maatregelen van het kabinet betekenen voor de kleine luchtvaart.

Werkzaamheden betrokken partijen

DLV neemt een coördinerende rol op zich bij de uitvoering van de werkzaamheden. In drie (aanvankelijk twee) werkgroepen wordt uiteengezet wat verwacht wordt van de sector en welke bijdragen worden gevraagd. Hiervoor worden werkgroepopdrachten opgesteld als bijlage bij dit plan. Voor werkgroep Schiphol zijn de onderwerpen clean area, mondneusbescherming (in relatie tot andere modaliteiten) tevens aan de orde.

Raakvlakken andere projecten

Logistieke processen op luchthavens hebben raakvlakken met processen van andere sectoren. Zo is er voor luchtvaart bijvoorbeeld afstemming noodzakelijk met de protocollen van Wegvervoer en de distributiecentra (cargo processen) en de openbaar vervoer sector (NS station Schiphol). Voor het kantoorpersoneel van alle betrokken bedrijven in de luchtvaartsector geldt dat voor hen dezelfde maatregelen gelden als voor andere bedrijven in Nederland. Social distancing vindt in de kantoren plaats via de ARBO wetgeving van SZW.

3 Projectuitvoering

Fasering

Op 23 april zijn de eerste resultaten van de inspanningen van de sectorpartijen ontvangen. Deze zijn gebaseerd op de inzichten die tijdens de uitvraag met de sector zijn gedeeld. Dit materiaal is het startpunt voor een eerste invulling van de luchtvaartprotocollen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een standaard format. Gestreefd wordt om voor 1 juni een afgestemd NL Luchtvaartprotocol beschikbaar te hebben. Het staat partijen vrij om binnen de eigen verantwoordelijkheid en de geldende regelgeving maatregelen te nemen of te versoepelen. Het wordt sterk aangeraden daarbij de andere sectorpartijen en het ministerie te informeren.

Producten

Het luchtvaartprotocol bestaat uit drie deelprotocollen:

1. Deelprotocol Passagiersprocessen Schiphol en regionale luchthavens
2. Deelprotocol Kleine luchtvaart
3. Deelprotocol Caribisch Nederland

Communicatie

Het is van belang de protocollen te communiceren met belanghebbenden. Dat kunnen zijn (personeel van) betrokken organisaties, media, publiek, internationaal. Directie Communicatie van het ministerie van IenW verzorgt de interdepartementale afstemming van de communicatieboodschap. Tevens coördineert zij de toevoeging van bijdragen van communicatie en de afstemming met de woordvoering van betrokken organisaties. Eventueel afstemmen van de protocollen met vakbonden gebeurt door de deelnemende organisaties zelf.

Internationale afstemming

In internationaal verband wordt ook gewerkt aan protocollen voor het opstarten van de luchtvaart. Vanwege het level playing field, moet het Nederlandse luchtvaartprotocol grotendeels in overeenstemming zijn met wat er internationaal ontwikkeld wordt. Dat levert mogelijk spanning op, omdat de 1,5m samenleving een specifiek Nederlands aanpak betreft. Naast social distancing zullen er andere mitigerende maatregelen plaatsvinden. Het Nederlands protocol dient als een pakket aan mitigerende maatregelen internationaal afgestemd te worden om luchtvervoer mogelijk te maken.

De internationale afstemming kent tweeërlei doelen:

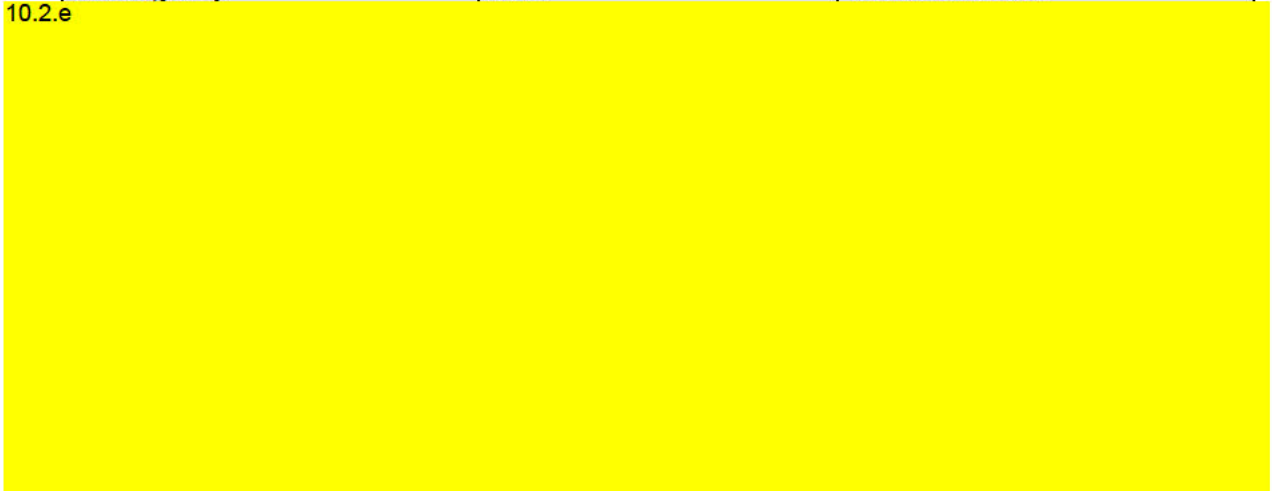
1. Enerzijds kan een snelle analyse van de plannen van de internationale partners belangrijke informatie zijn als input voor het Nederlandse Luchtvaartprotocol
2. Anderzijds is het belangrijk de Nederlandse aanpak internationaal te laten omarmen en ondersteunen en op die manier mogelijk internationaal beleid te beïnvloeden.

Projectbeheersing

Protocollen worden opgesteld in werkgroepen onder leiding van crisiscoördinatie Luchtvaart bij DLV. De vetgedrukte personen doen de werkgroepcoördinatie. De definitieve namenlijst wordt in dit PvA opgenomen zodra alle namen bekend zijn.

Schiphol en regionaal	Kleine luchtvaart	Caribisch Nederland
De deelnemers aan de werkgroepen zijn opgenomen in de opdrachtformulering van de werkgroepen. Deze opdrachtformuleringen maken deel uit van dit plan van aanpak.		
Stuurgroep	DCO	Internationaal

10.2.e

De werkgroepen leggen verantwoording af aan de stuurgroep. De stuurgroep vergadert wekelijks per webex en kan de frequentie aanpassen naar gelang nodig. De algemeen (crisis)coördinator faciliteert de afstemming tussen de werkgroepen en internationale ontwikkelingen. Daarnaast is crisiscoördinatie verantwoordelijk voor (inter)departementale afstemming van de protocollen en evt. instanties als het RIVM.

De werkgroepen zorgen zelf, indien van toepassing, voor afstemming met het internationale luchtvaartprotocol en met de aangrenzende sectorprotocollen, zoals openbaar vervoer, luchtverkeersleiding en vracht. Alle werkgroepen stemmen af met communicatie (DCO) om de communicatie naar passagiers, medewerkers, vakbonden, media en politiek te organiseren. Hierbij wordt samengewerkt met communicatie of woordvoering van de betrokken sectorpartijen of brancheorganisatie.

De werkgroep Passagiersprocessen kan onderverdeeld worden in een subwerkgroep Luchthavens en Luchtvaartmaatschappijen. Het proces tot boarding is vooral het domein van de luchthavens, terwijl het boarden en seating proces vooral door de gezamenlijke luchtvaartmaatschappijen behandeld wordt. Dit wordt door de werkgroep ingericht en in de werkgroep afgestemd.

Het is van belang dat het zorgvuldig doorlopen logistieke proces op de luchthaven ook aan boord wordt voorgezet. De operationele invulling door de luchtvaartmaatschappijen kan binnen de contouren van dit protocol afzonderlijk worden ingevuld.

Tijd

De Stuurgroep vergadert wekelijks en wordt ondersteund door een secretaris. De secretaris verzorgt de uitnodigingen voor de vergadering en de beknopte verslaglegging. De werkgroepleden vergaderen zo vaak als nodig. De werkgroep coördinatoren verzorgen de uitnodigingen voor de vergaderingen. De werkgroepen wijzen zelf een secretaris aan en verzorgen het schrijven van het document.

Week	Element	Onderwerpen
18 (vanaf 27 april)	Crisiscoördinatie	Plan van Aanpak en uitnodigingen SG
19	SG #1 en WG	Vaststellen PvA, screening
20	SG #2 en WG	Monitoring, escalatie, werkzaamheden
21	WG	Concept protocollen (geen Stuurgroep ivm Hemelvaart)
22 (tot 30 mei)	SG #3 en WG	Vaststellen NL Luchtvaartprotocol

Samenwerken

Samenwerking vindt plaats door bilaterale afstemming en werkgroepsessies via webex. De werkgroepsessies worden ingepland door de coördinator.

Risicoanalyse

Risico	Kans	Mitigerende maatregel
Onvoldoende duidelijkheid bij coördinatoren over opdracht	Klein	Afstemming binnen en buiten departement met o.a. DGMO, VWS, EZK, DCC
Onvoldoende capaciteit of urgentie bij de werkgroepleden	Middel	Coördinerende rol van DLV, communicatie en informatie, plannen van bijeenkomsten
Luchtvaart start eerder op dan protocollen gereed zijn	Klein/middel	Klein: Airlines kunnen in beginsel vliegen. Aanbod van passagiers wordt de komende weken laag ingeschat. Middel: General aviation laaghangend fruit, zodat economische schade mee valt.
Internationaal worden andere keuzes gemaakt	Klein/middel	Luchthavens: 1,5m is een specifiek NL maatregel. Airlines: hoewel het RIVM advies over noodzaak 1,5m maatregel aan boord komt overeen met internationaal gebruik is de 1,5m maatregel een onderdeel van een combinatie van mitigerende maatregelen in de luchtvaart die als geheel internationaal geaccepteerd moeten worden.

10.2.e

- DGLM

Van: 10.2.e - DGB
Verzonden: dinsdag 12 mei 2020 16:35
Aan: 10.2.e - DGLM; 10.2.e - DGB; 10.2.e - DGB;
 10.2.e - ILT; 10.2.e - BD/PLR; 10.2.e ;
 10.2.e @corendon.nl; 10.2.e @eindhovenairport.nl; 10.2.e
 10.2.e ; 10.2.e @klm.com; 10.2.e @klm.com; 10.2.e @schiphol.nl;
 10.2.e BARIN 10.2.e ; 10.2.e a) - DGB;
 10.2.e @easyjet.com; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e
 10.2.e - BSK
CC: 10.2.g @minienw.nl
Onderwerp: Bullets Werkgroep VGL Schiphol en regionale luchthavens #1

Geachte werkgroepleden,

Dank voor het overleg van gistermiddag. Hieronder enkele korte bullets over hetgeen aan de orde is geweest:

- Vertegenwoordiging vanuit sectorpartijen en overheid was goed. Douane en Nationale Politie waren nog niet aanwezig, maar hebben ook een verzoek ontvangen. Daarnaast is gevraagd om het bevoegd gezag; burgemeester/veiligheidsregio te betrekken;
- Vanuit enkele sectorpartijen is aangegeven dat men graag eenduidige regels wil om te voorkomen dat passagiers en medewerkers te maken krijgen met uiteenlopende eisen. Daarbij was behoefte aan kaders, richtlijnen of regels vanuit de overheid;
- Vanuit IenW is aangegeven dat de sectorpartijen zelf aan zet zijn voor het opstellen van het gezamenlijke protocol. De overheid neemt de verantwoordelijkheid om de partijen bij elkaar te brengen, maar gaat in dit kader geen eisen stellen of zaken opleggen;
- IenW heeft aangegeven aan welke kaders EASA denkt in guidelines die momenteel worden opgesteld, zoals gezondheidsverklaringen, temperatuurcontroles, mondkapjes, alleen passagiers toelaten in de luchthaven (geen uitzwaaiers of ophalers) en het overal waar mogelijk vasthouden aan social distancing;
- Afsproken is dat de betrokken sectorpartijen hun protocollen zullen gaan herzien op basis van de EASA guidelines. Verzoek aan IenW is dan ook om dat document te delen wanneer dat mogelijk is.

Mochten er nog aanvullingen of op- of aanmerkingen zijn, dan hoor ik dat graag.

Er volgt een nieuwe uitnodiging voor een webex op maandag 18 mei 15.30-17.00uur. Mocht er dan beperkte voortgang geboekt zijn, dan kunnen we die altijd heroverwegen.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: maandag 11 mei 2020 12:48
Aan: 10.2.e - DGLM <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGB
 <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - ILT
 <10.2.e @IenT.nl>; 10.2.e - BD/PLR' <10.2.e @nctv.minjenv.nl>; 10.2.e @maa.nl'
 <10.2.e @maa.nl>; 10.2.e @corendon.nl' <10.2.e @corendon.nl>;
 10.2.e @eindhovenairport.nl' <10.2.e @eindhovenairport.nl>; 10.2.e ' <Ben.Radstaak@acn.nl>;
 10.2.e @klm.com' <10.2.e @klm.com>; 10.2.e @klm.com' <10.2.e @klm.com>;
 10.2.e @schiphol.nl' <10.2.e @schiphol.nl>; 10.2.e BARIN 10.2.e
 <10.2.e @barin.nl>; 10.2.e - DGB <10.2.e @minienw.nl>
CC: 10.2.g @minienw.nl
Onderwerp: Agenda Werkgroep VGL Schiphol en regionale luchthavens
Urgentie: Hoog

Geachte werkgroepleden,

Bijgaand de agenda voor het overleg van vanmiddag 15.30uur. Als het goed is heeft u allen een webex uitnodiging ontvangen met een link.

Mocht u bij de geadresseerden nog mensen missen of de link niet ontvangen hebben, dan hoor ik dat graag.

Tot straks.

Gr.
10.2.e

10.2.e

10.2.e

.....
Ministry of Infrastructure and Water Management
Civil Aviation Department | Air Traffic Management

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
P.O. Box 20901 | 2500 EX | The Hague | The Netherlands

.....
M +31 6 10.2.e
10.2.e [@minienm.nl](mailto:10.2.e@minienm.nl)
www.government.nl

 Luchtvaartindetoeekomst.nl